

ÎNCHEIERE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ivan Lazarev,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Lazarev împotriva lui Ivan Lazarev și Roman Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii,

cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Roman Lazarev împotriva lui Ivan Lazarev și Raisa Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii

și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Ivan Lazarev împotriva Raisa Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii,
împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 14 august 2015, Raisa Lazarev a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Lazarev și Roman Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii.

Prin cererea de concretizare a cerințelor (vol. I, f.d. 84), formulată în temeiul art. 60 din Codul de procedură civilă, Raisa Lazarev a solicitat constatarea faptului că Valerii Lazarev, decedat la 21 februarie 2015 și Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004, au acceptat succesiunea rămasă după decesul Elizavetei Lazarev, decedată la 21 februarie 1986 și constatarea faptului că Valerii Lazarev, decedat la 21 februarie 2015, a acceptat succesiunea rămasă după decesul lui Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004.

În motivarea cererii, Raisa Lazarev a indicat că a acceptat succesiunea soțului Valerii Lazarev, decedat la 21 februarie 2015, prin depunerea la notarul public Veronica Macar a declarației de acceptare a succesiunii la 24 aprilie 2015, asupra patrimoniului succesoral ce constituie 75 % din terenul pentru construcții cu casa de locuit amplasată în or. Hîncești, str. Alexandru cel Bun, 93, masă succesorală față de care Valerii Lazarev a intrat în posesie, dar nu și-a legalizat corespunzător drepturile succesoriale după decesul părinților lui Elizaveta Lazarev, decedată la 21 februarie 1986 și Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004.

A menționat că Elizaveta Lazarev a decedat la 21 februarie 1986 și a lăsat masa succesorală compusă din 50 % din terenul pentru construcții cu casa de locuit amplasată în or. Hîncești, str. Alexandru cel Bun, 93.

De masa succesorală rămasă după decesul Elizavetei Lazarev au avut grijă soțul acesteia Vasile Lazarev, fiul Valerii Lazarev, fiica Elena Lazarev și fiul Ivan Lazarev, locuind în casă, prelucrând pământul aferent casei, culegând roadă, achitând toate taxele și impozitele, revenindu-le fiecăruia câte 12,5 % din bunurile indicate.

Prin testamentul din 27 mai 2004, autentificat de către notarul public Veronica Macar sub nr. 2888, Vasile Lazarev a lăsat moștenire fiului său Valerii Lazarev tot patrimoniul succesoral.

La 3 octombrie 2004 Vasile Lazarev a decedat și a lăsat masa succesorală compusă din 62,5 % din terenul pentru construcții și casa de locuit amplasate în or. Hîncești, str. Alexandru cel Bun, 93.

De aceste bunuri imobile a avut grijă fiul acestuia Valerii Lazarev, locuind în casă, prelucrând terenului aferent, culegând roadă și achitând toate impozitele și taxele, Elena Lazarev, fiica lui Vasile Lazarev și Elizaveta Lazarev, a decedat la 28 octombrie 2012, iar moștenitorul acesteia este fiul ei Roman Lazarev.

A menționat că Vasile Lazarev, Valerii Lazarev, Elena Lazarev și Ivan Lazarev sunt moștenitorii în ordinea succesiunii legalei câte 12,5 % din masa succesorală rămasă după decesul Elizavetei Lazarev. De asemenea, prin intrarea în posesie asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Vasile Lazarev, fiul acestuia Valerii Lazarev a acceptat succesiunea în valoare de 62,5%, rămânând unicul moștenitor în ordinea succesiunii legale asupra întregii averi ai tatălui său Vasile Lazarev.

La 14 octombrie 2015, Roman Lazarev a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Ivan Lazarev și Raisa Lazarev, prin care a solicitat constatarea faptului că Elena Cucereanu a acceptat succesiunea rămasă după decesul mamei sale Elizaveta Lazarev, decedată la 21 februarie 1986, în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă-parte din averea mamei și după decesul tatălui său Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004, în mărime de $\frac{1}{3}$ cotă-parte din averea tatălui, precum și constatarea faptului că Roman Lazarev a acceptat succesiunea rămasă după decesul mamei Elena Cucereanu, decedată la 28 octombrie 2012.

În motivarea cererii reconvenționale, Roman Lazarev a indicat că este fiul lui Vladimir Lazarev și Elena Cucereanu. Mama lui, Elena Cucereanu, a avut ca părinți pe Vasile Lazarev și Elizaveta Lazarev. La 21 februarie 1986 a decedat bunica lui Elizaveta Lazarev, ca moștenitori de clasa întâi după decesul bunicii rămânând fiii Valerii Lazarev și Ivan Lazarev, fiica Elena Lazarev (Cucereanu) și bunelul Vasile Lazarev, fiecăruia revenindu-i câte 12,5 % din averea rămasă după decesul bunicii, ceea ce constituie 50 % din averea bunelului.

La 3 octombrie 2004 a decedat bunelul lui, Vasile Lazarev. După decesul lui, a rămas patrimoniu succesoral compus din partea de casă cu terenul pentru construcții, ce constituie a doua jumătate formată din 50 % din averea bunelului. După decesul bunelului Vasile Lazarev ca moștenitori de clasa întâi au rămas fiii Valerii Lazarev și Ivan Lazarev și fiica Elena Lazarev (Cucereanu), fiecăruia revenindu-i câte 16,6 % din partea de avere rămasă după decesul tatălui lor.

După decesul Elizavetei Lazarev și lui Vasile Lazarev, mama lui Elena Cucereanu a continuat să locuiască în casa părintească, să aibă grijă de casă și de terenul aferent, fapt prin care a intrat în posesia patrimoniului succesoral.

Prin adeverința din 8 octombrie 2015, se confirmă că de facto Elena Cucereanu a acceptat partea de moștenire ce-i revine după decesul mamei Elizaveta Lazarev și al tatălui Vasile Lazarev, iar prin adeverința nr. 2558 din 8 octombrie 2015 se confirmă că dânsul a acceptat succesiunea rămasă după decesul mamei Elena Cucereanu.

Tot la 14 octombrie 2015, Ivan Lazarev a depus cerere reconvențională împotriva lui Roman Lazarev și Raisei Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii.

În motivarea cererii a indicat că este fiul lui Vasile Lazarev și Elizaveta Lazareva. La 21 februarie 1986 a decedat Elizaveta Lazareva, ca moștenitori de clasa întâi au rămas tatăl Vasile Lazarev, fratele Valerii Lazarev, sora Elena Lazarev (Cucereanu) și dânsul, fiecăruia revenindu-i câte 12,5%, ceea ce constituie 50 % din averea părinților. După decesul tatălui Vasile Lazarev la 3 octombrie 2004, a rămas patrimoniul succesoral compus din partea de casă cu terenul pentru construcții, avere ce constituie a doua jumătate formată din 50 % din averea părinților. După decesul tatălui Vasile Lazarev ca moștenitori de clasa întâi au rămas fiii Valerii Lazarev și Ivan Lazarev și fiica Elena Lazarev (Cucereanu), fiecăruia revenindu-i câte 16,6 % din partea de avere rămasă după decesul tatălui.

A menționat că atât după decesul mamei, cât și după al tatălui, a contribuit financiar la înmormântarea părinților și a continuat să aibă grijă de casa părintească și terenul aferent, fapt prin care a intrat în posesia patrimoniului succesoral.

Prin adeverințele nr. 2596 și 2597 din 13 octombrie 2015 se confirmă că de facto a acceptat partea de moștenire ce-i revine după decesul mamei Elizaveta Lazareva și al tatălui Vasile Lazarev.

Ulterior, Ivan Lazarev a depus cerere de concretizare a cererii reconvenționale, indicând în calitate de pârât doar pe Raisa Lazarev, (vol. I, f.d. 102), prin care a solicitat constatarea faptului că dânsul a acceptat și intrat în posesia averii succesorele rămase după decesul mamei Elizaveta Lazarev și tatălui Vasile Lazarev, în mărime de $\frac{1}{3}$ cotă-parte ideală. Totodată, a solicitat admiterea parțială a acțiunii depuse de Raisa Lazarev și anume, constatând faptul că Valerii Lazarev a acceptat succesiunea rămasă după decesul Elizavetei Lazarev, în mărime de $\frac{1}{8}$ cotă-parte ideală din masa succesorală rămasă după decesul ultimei.

Ivan Lazarev a indicat suplimentar că după decesul tatălui Vasile Lazarev moștenitori legali de clasa întâi au rămas el, fratele Valeriu Lazarev și sora Elena Lazarev (Cucereanu), fiecăruia revenindu-le conform prevederilor art. 1500 din Codul civil câte $\frac{5}{24}$ cote-părți ideale din masa succesorală.

La 28 octombrie 2012 sora lui, Elena Lazarev (Cucereanu) a decedat, moștenitor al averii succesorele a acesteia devenind fiul ei Roman Lazarev.

În așa fel, după decesul părinților, Ivan Lazarev, Valeriu Lazarev și Roman Lazarev, au devenit moștenitori legali a câte $\frac{8}{24}$ sau $\frac{1}{3}$ cote-părți ideale din averea succesorală, acceptând și intrând fiecare în posesia patrimoniului succesoral.

Prin hotărârea din 20 septembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Lazarev împotriva Ivan Lazarev și Roman Lazarev.

S-a constatat faptul că Valerii Lazarev, decedat la 21 februarie 2015 și Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004, au acceptat succesiunea rămasă după decesul Elizavetei Lazarev, decedată la 21 februarie 1986.

S-a constatat faptul că Valerii Lazarev, decedat la 21 februarie 2015, a acceptat succesiunea rămasă după decesul lui Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004.

S-a respins cererea reconvențională înaintată de Roman Lazarev împotriva lui Ivan Lazarev și Raisa Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, ca fiind neîntemeiată.

S-a respins cererea reconvențională înaintată de Ivan Lazarev împotriva Raisei Lazarev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea soluție adoptate, prima instanță a conchis că din materialele cauzei rezultă cu certitudine faptul că Valerii Lazarev, decedat la 21 februarie 2015 și Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004, au acceptat succesiunea rămasă după decesul Elizavetei Lazarev, decedată la 21 februarie 1986.

Instanța a constatat că Valerii Lazarev a acceptat succesiunea rămasă după decesul lui Vasile Lazarev. Ultimul, prin testamentul înregistrat de către notarul Veronica Macar cu nr. 2888 la 27 mai 2004, a lăsat toată averea fiului Valerii Lazarev, care a acceptat succesiunea prin intrarea de fapt în posesia patrimoniului succesoral, fapt recunoscut de către Ivan Lazarev, care a declarat în ședință de judecată că în casa părintească a rămas să locuiască fratele Valerii Lazarev.

A reținut că nu au fost prezentate probe concludente și pertinente care să confirme faptul că Elena Cucereanu a acceptat succesiunea rămasă după decesul mamei sale Elizaveta Lazarev, decedată la 21 februarie 1986, în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă-parte din averea mamei și după decesul tatălui său Vasile Lazarev, decedat la 3 octombrie 2004, în mărime de $\frac{1}{3}$ cotă-parte din averea tatălui, precum și faptul că Roman Lazarev a acceptat succesiunea rămasă după decesul mamei Elena Cucereanu, decedată la 28 octombrie 2012.

De asemenea, prima instanță a remarcat că nu a fost demonstrat nici faptul că Ivan Lazarev a acceptat și intrat în posesia averii succesoriale rămase după decesul mamei Elizaveta Lazarev și tatălui Vasile Lazarev.

Iar, prin testamentul înregistrat de către notarul Veronica Macar cu nr. 2888 la 27 mai 2004, Vasile Lazarev a testat toată averea sa fiului său Valerii Lazarev.

La 3 ianuarie 2019, Ivan Lazarev a declarat apel împotriva hotărârii din 20 septembrie 2018 a Judecătoria Hîncești sediul central.

Prin decizia din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ivan Lazarev și s-a menținut hotărârea din 20 septembrie 2018 a Judecătoria Hîncești sediul central.

La 9 septembrie 2018, Ivan Lazarev a declarat recurs împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei în aceeași instanță în alt complet pentru soluționarea cauzei în fond.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, invocând că sunt neîntemeiate, lipsite de suport probatoriu și eronate.

Ivan Lazarev a menționat că din hotărârile instanțelor inferioare de judecată nu este clar din ce considerente a fost respinsă acțiunea sa reconvențională cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii deși în ședințele de judecată s-a demonstrat cu certitudine faptul locuirii lui în casa părintească până la decesul lor.

Instanțele de judecată nu au dat o apreciere cuvenită circumstanțelor de fapt ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces decizia integrală la data de 10 iulie 2019 (vol. I, f.d. 218), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsește. Totodată în cererea de recurs a indicat că aceasta a fost recepționată la 10 iulie 2019. Astfel, se constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 24 septembrie 2019 în adresa Raisei Lazarev a fost expediată copia cererii de recurs depuse Ivan Lazarev, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Însă, în termenul stabilit intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în

cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Ivan Lazarev, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ivan Lazarev.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari